

سنتو در قاب عکس: تاریخ ایران در یک تصویر

۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۴ ساعت ۲۰:۲۷

عکس ارائه شده، لحظه‌ای از حضور ایران در پیمان سنتو را به تصویر می‌کشد، پیمانی که در میانه جنگ سرد با هدف مقابله با گسترش کمونیسم شکل گرفت و نقش مهمی در سیاست خارجی ایران در دهه‌های ۱۳۳۰ و ۱۳۴۰ داشت. اما این پیمان چه تاثیری بر ایران گذاشت و سرانجام به چه سرنوشتی دچار شد؟

پیمان سنتو، یا پیمان مرکزی پیمانی نظامی و سیاسی بود که در سال ۱۹۵۵ (۱۳۳۴ خورشیدی) تحت عنوان پیمان بغداد با هدف مقابله با گسترش کمونیسم در منطقه‌ی خاورمیانه شکل گرفت. این پیمان که در ابتدا شامل عراق، ترکیه، پاکستان، ایران، بریتانیا و ایالات متحده (به عنوان ناظر) بود، سرنوشتی پر فراز و نشیب را پشت سر گذاشت و سرانجام در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷ خورشیدی) با پیروزی انقلاب اسلامی ایران منحل شد. عکس ارائه شده، تصویری از یک نشست احتمالی در چارچوب این پیمان است که حضور نمایندگان ایران را نشان می‌دهد.

زمینه تاریخی:

سال‌های پس از جنگ جهانی دوم، شاهد آغاز جنگ سرد و رقابت شدید بین بلوک شرق و غرب بود. اتحاد جماهیر شوروی، نفوذ خود را در برخی از کشورهای منطقه‌ی خاورمیانه افزایش داده بود و این موضوع باعث نگرانی غرب، به ویژه ایالات متحده و بریتانیا شد. تشکیل پیمان سنتو در این بستر تاریخی قابل فهم است.

تشکیل پیمان و اهداف اولیه:

پیمان بغداد در ابتدا توسط عراق و ترکیه امضا شد، و هدف اصلی آن، تشکیل یک جبهه مشترک برای مقابله با نفوذ کمونیسم و حفظ امنیت منطقه بود. پاکستان و ایران به ترتیب در سال‌های ۱۹۵۵ و ۱۹۵۶ به این پیمان پیوستند. بریتانیا از اعضای اصلی این پیمان بود. ایالات متحده، با وجود عدم عضویت رسمی، نقش مهمی در پشتیبانی از پیمان ایفا می‌کرد. این پیمان با هدف ایجاد ثبات سیاسی و امنیتی در منطقه، همکاری اقتصادی و تبادل اطلاعات بین کشورهای عضو طراحی شده بود. نقش اعضای پیمان:

هر یک از کشورهای عضو، انگیزه‌ها و منافع خاصی در پیوستن به سنتو داشتند. ترکیه و ایران، که در مرزهای جغرافیایی شوروی قرار داشتند، نگرانی‌های امنیتی بیشتری داشتند. پاکستان، با در نظر داشتن رقابت خود با هند، به دنبال تقویت موقعیت خود در منطقه بود. ایالات متحده نیز با پشتیبانی از این پیمان، سعی در جلوگیری از گسترش نفوذ کمونیسم در منطقه و حفظ منافع استراتژیک خود داشت.

فعالیت‌های پیمان سنتو:

پیمان سنتو فعالیت‌های متعددی را در زمینه‌های امنیتی، نظامی و اقتصادی انجام داد، مانند مانورهای نظامی مشترک، همکاری در زمینه اطلاعات و تبادل تجربیات امنیتی. با این وجود، این پیمان نتوانست به طور کامل از گسترش نفوذ کمونیسم جلوگیری کند، و مخالفت با این پیمان در برخی از کشورهای منطقه افزایش یافت. تصویری که ارائه داده‌اید، احتمالاً مربوط به یکی از نشست‌های این پیمان است، که در آن نمایندگان ایران نیز حضور دارند.

نقش ایران در پیمان سنتو:

ایران به عنوان یکی از اعضای فعال سنتو، در بسیاری از فعالیت‌های این پیمان شرکت داشت. این مشارکت، همراه با حمایت غرب، ضمن تقویت جایگاه بین‌المللی ایران، باعث افزایش وابستگی به قدرت‌های غربی نیز شد. در این دوره، ایران شاهد رشد اقتصادی و توسعه زیرساخت‌ها بود. اما این روابط و وابستگی‌ها بعد از انقلاب ۱۳۵۷ ایران، نقش محوری در تغییرات اساسی روابط خارجی ایران داشت.

فروپاشی پیمان:

انقلاب عراق در سال ۱۹۵۸ (۱۳۳۷ خورشیدی) به رهبری عبدالکریم قاسم و خروج عراق از پیمان، اولین ضربه به سنتو بود. خروج پاکستان در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷ خورشیدی) به دلیل عدم حمایت سنتو از پاکستان در برابر حملات هند، ضربه دیگری بر پیکر این سازمان وارد کرد. سرانجام، پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷ خورشیدی) و خروج ایران از پیمان، منجر به انحلال کامل سنتو شد.

پیمان سنتو، به عنوان یکی از پیمان‌های نظامی و سیاسی دوران جنگ سرد، نقش مهمی در روابط بین‌المللی منطقه‌ی خاورمیانه داشت. هدف‌های اولیه این پیمان، یعنی مقابله با گسترش کمونیسم و تامین امنیت منطقه، با چالش‌ها و محدودیت‌هایی مواجه شد. این پیمان، علاوه بر نقاط قوت، محدودیت‌هایی نیز داشت و در نهایت به دلیل تغییر در محیط سیاسی و تغییرات اساسی در روابط بین‌المللی منحل شد. عکس ارائه‌شده، گواهی بر یک فصل مهم از تاریخ سیاست خارجی ایران است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۰۸۹/تصویر-یک-ایران-تاریخ-عکس-قاب-سنتو>